Feiten en cijfers over vreugdevuren
Team Gezonde Leven, Longfonds, oktober 2024

Het verbranden van hout zorgt voor schadelijke stoffen in de lucht. Dat is niet gezond voor mens en milieu. Kinderen, ouderen en mensen met problemen aan hun luchtwegen hebben er extra last van. Houtstook (buiten en binnen), vuurwerk en vreugdevuren staan al jaren bovenaan in de lijst van luchtvervuilingsbronnen die leiden tot gezondheidsklachten bij mensen met een longziekte[1]. Daar komt bij dat stoken in de open lucht de meest vervuilende vorm van houtstook is. De rook komt veel meer en makkelijker bij mensen dan rook uit een schoorsteen, die ook al erg ongezond is. Hetzelfde geldt voor houtvuur in een vuurkorf, dat enorm veel kleiner is dan een vreugdevuur.

Voor veel mensen is er van 'vreugde' bij het stoken van houtvuur geen sprake. De gezondheidseffecten van vreugdevuren zijn namelijk groot.

- Tijdens vreugdevuren komen allerlei ongezonde en milieubelastende stoffen vrij. Zo zorgen vreugdevuren op jaarbasis voor 1 procent van alle fijnstofuitstoot in Nederland en 6% van de PAKs-emissies (PAKs zijn kankerverwekkende stoffen)[2].
- Kortdurende blootstelling aan hoge concentraties fijnstof leidt er in Nederland jaarlijks toe dat enige duizenden mensen (m.n. ouderen en mensen met een longziekte of hart- en vaatziekte) enkele dagen tot maanden eerder overlijden[3].
- Het inademen van fijnstof vergroot de kans op longklachten, zoals astma-aanvallen, benauwdheid en hoesten. Hoe meer fijnstof er in de lucht hangt, hoe langer de klachten aanhouden. En hoe langer de klachten duren, hoe schadelijker voor de gezondheid[4].
- Vreugdevuren kunnen aanleiding geven tot een smogalarm. Hoe meer smog, hoe meer mensen last krijgen van hun gezondheid omdat ze smog inademen en hoe erger de klachten worden. Bij een smogalarm is er sprake van ernstige smog en kan iedereen gezondheidsklachten krijgen, ook zonder kwetsbare longen of zonder zware fysieke inspanning te doen in de buitenlucht.

In de oudejaarsnacht zijn de effecten van vuurwerk en die van vreugdevuren moeilijk uit elkaar te trekken. Daarom ook wat informatie met betrekking tot paasvuren[5].

- Hoewel de paasvuren relatief kort branden, kunnen de gezondheidseffecten langdurig zijn. Hoe meer fijnstof er in de lucht hangt, hoe langer de klachten aanhouden. En hoe langer de klachten duren, hoe schadelijker voor de gezondheid.
- Bijna twee derde van de mensen met astma en de helft van de mensen met COPD gezondheidsklachten krijgt door paasvuren en andere vreugdevuren (net als door vuurwerk).

- Onderzoeksbureau Citisens[6] vroeg aan ruim 8.000 Nederlanders hoe zij aankijken tegen het verbieden van paasvuren. Gemiddeld 44% blijkt voor een verbod te zijn. In de provincie Noord-Holland was dit 49%.

---

[1] Scherpenzeel, A., Bottenheft, E., Keij, S., Spreeuwenberg, P. Leven met een longziekte in Nederland: cijfers en trends over de zorg- en leefsituatie 2012-2022. Utrecht: Nivel, 2023: https://www.nivel.nl/nl/publicatie/leven-met-een-longziekte-nederland-cijfers-en-trends-over-de-zorg-en-leefsituatie-2012

[2] Emissieregistratie onder regie van het RIVM: https://legacy.emissieregistratie.nl/erpubliek/erpub/vreugdevuren.aspx

[3] VZinfo gemaakt door het RIVM: https://www.vzinfo.nl/leefomgeving/luchtverontreiniging/fijn-stof

[4] RIVM: https://www.rivm.nl/lucht/effecten-luchtkwaliteit-op-gezondheid en https://www.rivm.nl/tata-steel/luchtkwaliteit-en-gezondheid-in-ijmond

[5] Longfonds (2024): https://www.longfonds.nl/nieuws/vurig-of-vrolijk-pasen

[6] Citisens (2023): https://www.citisens.nl/panel/zelf-vuurwerk-afsteken-is-niet-meer-van-deze-tijd/.